

- як експеримент, можливо, для особливо обдарованих студентів, що навчаються на госпрозрахунковій основі, знайти джерела університету для зменшення плати за навчання при відмінній їх успішності із сесії в сесію;

- для студентів, що навчаються на госпрозрахунковій основі, які склали іспит на «незадовільно», встановити додаткову платню за його перездачу;

- для студентів, що отримали найвищу поточну оцінку як суму балів за виконання модульних та індивідуальних наукових завдань доцільно встановити заліки-автомати;

- при здійсненні письмового контролю доцільно запровадити попередню самооцінку виконаного студентом завдання;

- виконане на високому рівні наукове індивідуальне завдання зараховувати як виконання курсової роботи за відповідною дисципліною;

- обов'язково враховувати при оцінці поточної успішності пропуски практичних занять студентом. Студент може отримати максимальну оцінку лише при відсутності пропуску без поважних причин.

Реалізація вказаних методичних підходів, вважаємо, буде сприяти стимулюванню інтересів студентів до навчального процесу, обов'язку та відповідальності.

В. С. Білошапка, канд. екон. наук,
доцент кафедри банківської справи

МОТИВАЦІЯ СТУДЕНТІВ В ПРОЦЕСІ ПОТОЧНОГО КОНТРОЛЮ ЗНАНЬ

Сьогодні завдання інтелектуального та морального розвитку особистості особливо актуальні. Вміння творчо застосовувати знання, розвиток самостійного мислення студента — проблема, що потребує принципово іншого погляду на технологію навчання і на формування системи мотивації навчання.

Мотивація в навчальному процесі потрібна для розвитку студента як особистості. Потрібно змінити парадигму освіти, пріоритет — за самостійною пізнавальною діяльністю студента за схемою: «студент — підручник — викладач». Зростає роль викладача як фахівця і педагога. На перший план виходить проблема мотивації студентів в процесі поточного навчання і контролю.

Успішному вирішенню проблеми мотивації студентів в процесі навчання сприяють педагогічні технології, які адекватні спе-

цифіці особистісно-орієнтованого підходу (навчання у співпраці (cooperative learning), метод проєктів, різнорівневе навчання, модульне навчання).

Кожна з форм навчання (лекції, семінари, лабораторні заняття, курсові та контрольні роботи, заліки, іспити) передбачає особливості підходів до мотивації студентів. Так, на лекціях викладач повинний орієнтувати студентську аудиторію на необхідність вивчення конкретних тем курсу і дати мотивацію щодо раціонального алгоритму засвоєння матеріалу. Фактичну мотивацію студентів щодо відвідування ними лекцій забезпечує професійна майстерність викладача і його реальний авторитет.

Семінари є активною формою навчальних занять, яка мотивує студента до демонстрації рівня засвоєння знань з дисципліни. Викладач може оцінити засвоєння матеріалу за ступенем активності учасника семінарського заняття. Контроль на практичних заняттях — це перевірка результатів теоретичного й практичного засвоєння слухачами навчального матеріалу. Мотивація студентів досягається за рахунок впливу результатів поточного контролю (виражених в балах) на загальну оцінку з дисципліни.

Виправдав себе і заслужив визнання тестовий контроль. Тести добре пристосовані для самоконтролю студентів і дуже корисні для індивідуальних занять. Достатню мотивацію для успішного виконання тестових завдань студентом складає можливість перевірки знань.

В процесі вивчення дисципліни для студента важливим є вміння самостійно здобувати знання, вміти працювати з інформацією, аналізувати її, бачити і вирішувати виникаючі проблеми. Найсильніша мотивація для самостійної пізнавальної діяльності студентів створюється під час сумісної роботи над завданнями в групах та індивідуально. Це стимулює студентів до ознайомлення з різними точками зору на сформульовану проблему, на пошук додаткової інформації, на оцінку власних результатів. Викладач стає керівником, координатором, консультантом, до якого звертаються як до авторитетного джерела інформації, як до експерта. Обговорення проміжних результатів, дискусії, мозкові атаки, доповіді, реферати набувають іншої якості, оскільки вони вміщують не лише матеріал з підручників та офіційних довідників, але й точки зору інших студентів, отриманих ними даних, інтерпретацію фактів.

Для посилення мотивації студентів потрібно використовувати нетрадиційні методики, щоб навчання орієнтувалося не на викладача, а на студента (learner-oriented approach) або колективні форми навчання, імітаційні та ділові ігри.